بەشی نەزرکردن (النُّذُور) (□□□)

نەزر کردن دروستە ئەگەر بەتە نها لەبەر خوای گەورە بکرێت (□□□) وە بۆ ئەوەی نزیکی بکاتەوە لەخوا ، نەك تاوان بێت و دورت بخاتەوە لەخواوە (□□□) وە قەدەغـە کـراوە لـە نـەزریٰ هەڵبەسـتراو بێـت بـە بەرژەوەندیـەکی دونیاوە (□□□)

(□□□) (نَذَر): لە زمانی عـەرەب دا واتـە : (أُوْجَـبَ) : پێویـستی کـردوە ، دەڵێـت : (نَذَرْتُ عَلَى نَفْسِي) .. واتە : لەسەر خۆم پێویستم کردوە ،وە لەشـەریعیش دا : پێویـست کردنی شتێك لەسەر خۆ کەلە (أصْل)دا پێویست نیـە ، بـە هیـوای زیـاتر نزیـك بوونـەوە لەخوای گەورە .

(□□□) لەبـەر فـەرموودەی خـوای گـەورە لـە سـورەتی (البقـرة : 270) دا کـە دەفەرمووێ : ﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللهَ يَعْلَمُـــهُ﴾ .. واتـە : هـە ر بەخشینێك دەیبەخشن یان هەر نەزرێك دەیکەن ئەوە خوای گەورە پـێی دەزانـێ ، وەلـە سورەتی (الحج : 29)دا دەفـەرمێ : ﴿ثُمَّ لْيَقْضُواْ تَفَثَهُمْ وَ لْيُوْفُواْ نُذُورَهُمْ وَ لْيَطَّوَّفُـواْ بِالْبَيْتِ العَتِيقِ﴾ .. واتە : پاشان باخۆیان لە چڵك و پیسی پـاك بکەنـەوە وەنـەزرەکانیان بەجێ بێنن وە بەدەوری ماڵە کۆنەکەی خوای گەورەدا سوڕ بخۆن (طَـوَاف) بکـەن ، وەلـە سورەتی (الإنسان : 7)دا لەوەسفی جێبـەجێ کەرانیـدا دەفـەرمێ : ﴿يُوْفُونَ بِالنَّــذْرِ وَ يَخَافُونَ يَوْمَاً كَانَ شَرَّهُ مُسْتَطِيراً﴾ .. واتە : نەزرەکانیان جێبەجێ دەکـەن وە دەترسـن لە ڕۆژێك کەوا شەڕەکەی پەرەدارە ــ کە ڕۆژی قیامە تەــ.

(□□□) لەبەر فەرموودەکـەی (عائـشە) (خـوای لێ ڕازی بێـت) کـەوا پێغەمبـەریخوا (ﷺ) فەرمووی : ((مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيْعَ اللهَ فَلْيُطِعْهُ ، وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلَا يَعْصِيَهُ)) .. واتە : هەرکەسێك نەزری کرد کەوا گوێ ڕایەڵی خوا بکات باگوێ ڕایەڵیی بکات ، وەهەر کەسێك نەزری کرد کەوا بـێ گـوێی بکـات ئـەوە بابـێ گـوێی نـەکات [رواه البخـاري (11/رقـم : 6696) و أصحاب السنن] .

(□□□) لەبەر فەرموودەکەی (عَبْدُالله بن عُمَر) (خوایان لێ ڕازی بێت) کەوا فـەرمووی : (پێغەمبەری خوا قەدەغەی کردووە لەنەزرکردن و فەرمووی : ((إِنَّهُ لاَيَرُدُّ شَيْئَاً وَلَكِنَّهُ

وەهەرکەسێك نەزری شتێکی ناشەرعی بکات (□□□) یان شتێك شەرعی بێت توانای لەسەر نەبێت (□□□) ئەوە لەسەری ﺫیە نەزرەکەی بەجێ بێنێ و کەففارەتی سوێند دەدات (□□□)

يُسْتَخْرِجُ بِهِ مَنَ البَخِيلِ)) واتە : نەزر کردن هیچ قەدەرێکی خوا ناگێڕێتەوە ، بەڵام شتێك لە کەسێکی ڕژدە (پیسکە) دەردەکات کە ـ لەپێش دا نەیدەکرد ، بەڵام لەبەر دەست هێنانی بەرژەوەندیەك یان لابردنی خراپەیەك دەیکات [رواه البخاري (11/رقم : 6693) و مسلم (1639/260/3) و غيرهما] .

وە لەبەر فەرموودەکەی (سَعِيْدُ بنُ الحَارِث) کەوا فەرمووی : لە لای (إبنُ عُمر)دا بوین (مَسْعُودُ بنُ عَمْرو) کە یەکێك بوو لە (بَني عَمْرُو بن كَعْب) جا فەرمووی : ئەی (أَبُو عَبْدِالرَّحْمَن) کوڕەکەم لەگەڵ (عُمَرُ بنُ عُبَيْدالله بن معمر)دا بوو لە زەوی فارس جا نەخۆشی و (طاعُون) ێکی توند بەر ئەو وڵاتە کەوت جامنیش لەسەرخۆم نەزرم کرد کەوا ئەگەر خوا کوڕەکەم بەسەلامەتی بگێڕێتەوە ئەوە دەبێت بەپێ ڕێ بکات تاماڵی خوا ، جا گەڕایەوە بۆ لامان بە نەخۆشی پاشان مرد ،جا تۆ چی دەفەرمی ؟ جا (إبْنُ عُمَر) فەرمووی : ئایا قەدەغەتان لێ نەکراوە لەنەزر کردن ؟ پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : **((إِنَّ النَّذْرَ لاَ يُقَدِّمُ شَيْئَاً وَ لاَيُؤَخِّرُ ، وَ إِنَّمَا يُسْتَخْرَجُ بِالنَّذْرِ مِنْ البَخِيْلِ))** .. واتە : بەڕاستی نەزرکردن نەشتێك پێش دەخات و نەدوایشی دەخات ، بەڵکو تەنها بەنەزر کردن شتێك ـ پارە بێت یان کردەوەی چاك — لە کەسێکی ڕژدە (پیسکە) دەردەکات : پاشان فەرمووی بڕۆ نەزرەکەتان بەجێ بێنە [روى البخاري (11/رقم 6692) جواب (ابن عمر) منة و مسلم (1639/1261/3) قول رسول الله (ﷺ) منة و القصة بأكملها رواه الحاكم في المستدرك كما ذكره ابن حجر في الفتح في شرح هذ الحديث] .

(□□□) وەك شتێك نەزر بکات کەوا پێچەوانەی یەکسانی نێوان ڕۆڵەکانی بێت ، یا فەزڵ دانی هەندێ لە میرات بەرەکانی بەسەر ئەوانی تردا یان هەرشتێکی تری ناشەرعی کە خوای گەورە یان پێغەمبەری خوا(ﷺ) قەدەغەیان لێ کردبێت ، وەبەباشیان نەزانی بێت .

(□□□) وەك نەخۆش بێت و نەزری ئەوە بکات کەوا بەپێ حەج بکات ، وەیان بەبەردەوامی لەبەر خۆری هاوین دا ڕابوەستێ وە هەرشتێکی تر کەوا لە توانایدا نە بێت بەجێی بهێنێت .

(□□□) لەبەر فەرموودەکەی (عَائشَة) (خوای لێ ڕازی بێت) کەوا پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : **((لَانَذْرَ فِي مَعْصِيَةٍ ، وَ كَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِيْنٍ))** .. واتە : نەزرکردن

وه هەرکەسێك لەکاتی کافرێتیدا نەزرێکی شەرعی کردبێت پاشان کە موسڵمان بوو ئەوە دەبێت بەجێی بێنێت (□□□)

لەبێ گوێی خوادا نیيە وه کففارەتەکەيشی کەففارەتی سوێندە [رواه أبوداود (3/رقم/3292) و الترمذي (1562/40/3) و النسائي (26/7) و ابن ماجة (2125/686/1) وهو صحيح بڕوانه الإرواء (3590) و صحيح ابن ماجة (1728)] .

وەلەبەر فەرمودەکەی (عُمْرَانُ بنُ الحُصَين) (خوای لێ ڕازی بێت) کەوا پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**لَانَذَرَ فِي المَعْصِيَةِ ، وَلَانَذَرَ فِيْمَا لاَ يَمْلِكُ إِبْنُ آدَم**)) .. واتە : نەزرکردن لەبێ گوێیدا نیيە وه نەزر کردن لەوەدا نیيە کە مرۆڤ نەيبێ [رواه مسلم (4/رقم/1641) و ابن ماجة رقم (2124) و هو صحيح بڕوانه صحيح ابن ماجة (1727)] ..

وه فەرموودەکەی (أَبُو هُرَيْرَة) (خوای لێ ڕازی بێت) کەوا فەرمووی : پێغەمبەری خوا (ﷺ) پیاوێکی پیری بینی بەسەر شانی دوو کوڕیوە بوو ڕێی دەکرد ئەویش فەرمووی : ئەمە چیيەتی ؟ هەردوو کوڕەکە ووتیان : ئەی پێغەمبەری خوا نەزرێکی لەسەر بووە جا پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**إِرْكَبْ أَيُّهَا الشَّيْخُ فَإِنَّ اللهَ غَنِيٌّ عَنْكَ وَعَنْ نَذْرِكَ**)) .. واتە : سواربە ئەی پیاوی پیر، بەڕاستی خوای گەورە دەوڵەمەندە و پێویستی بەتۆ و بەنەزرەکەی تۆ نیيە [رواه مسلم (1643/1264/3) و البخاری (4/رقم/1865)] .

فەرموودەکەی (إبنُ عبّاس) (خوایان لێ ڕازی بێت) کەوا فەرمووی : پێغەمبەری خوا (ﷺ) بەلای پیاوێك دا تێپەڕ بوو ڕاوەستابوو لەبەر خۆردا جا فەرموی : ئەمە چیيە ؟ ووتیان نەزری کردووە کەوا ڕۆژووبگرێت و نەیەتە بەر سێبەر تاشەو وقسەيش نە کات وەبە بەردەوامیش ڕابوەستێ ، فەرمووی : ((**لِيَتَكَلَّمْ وَ لِيَسْتَظِلْ وَ لِيَجْلِسْ وَ لَيُتِمَّ صَومَهُ**)) .. واتە : باقسە بکات و بابێتە بەر سێبەر و دابنیشێت وەبا ڕۆژووەکەی بەسەر ببات [رواه البخاری (11/رقم/6704) وا بوداود (3/رقم/3300) و ابن ماجة (2136/690/1) و غيرهم] ..

وه فەرموودەکەی (عُقْبَةُ بنُ عَامِر) (خوای لێ ڕازی بێت) کەوا پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**كَفَّارَةُ النَّذْرِ كَفَّارَةُ اليَمِين**)) .. واتە : کەففارەتی نەزرکردن هەر کەففارەتیسوێندە [رواه مسلم (1645/1265/3)] .

(□□□)لەبەر فەرموودەکەی : (إبنُ عُمر) (خوایان لێ ڕازی بێت) کەوا (عُمر) پرسیاری لە پێغەمبەری خوا (ﷺ) کرد و فەرمووی : من لەکاتی نەفامیدا نەزرم کرد کەوا شەوێك لە مزگەوتی حەرام دا (إعْتِكَاف) بکەم ، پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**أَوْفِ**

وە نەزرکردنی ماڵ لەسێیەکی بەسەرەوە جێبەجێ ناکرێت (□□□) وە ئەگەر کەسێك مردو نەزری چاکەی لەسەر بوو ئەوە ڕۆڵەکانی بۆی جێ بەجێ دەکەن (□□□)

بِنَذْرِكَ)) .. واتە : نەزرەکەت بەجێ بهێنە [رواه البخاری (4/رقم/2032) و مسلم (1656/1277/3) و غیرهما] .

(□□□) لەبەر فەرموودەکەی (كَعْبُ بنُ مَالك) (خوای لێ ڕازی بێت) لەفەرموودەکەیدا کەلەبارەی: ﴿وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُواْ﴾ . (التوبة: 118) لە کۆتایی فەرموودەکەی دا فەرمووی : لە پەشیمانەوە (توبة) کەم ئەوەم نەزرکرد کەوا دەست لە ماڵەکەم هەموو هەڵبگرم خێربێت بۆ خواو پێغەمبەرەکەی ، جا پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**أَمْسِكْ عَلَيْكَ بَعْضَ مَالِكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ**)) .. واتە : دەست بگرە بە هەندێك لەماڵەکەتەوە ئەوە بۆتۆ چاکترە [رواه البخاری (11/رقم/6690) و مسلم (2769/2120/4)] .

وە لەبەر فەرموودەکەی (أَبُو هُرَيْرَة) (خوای لێ ڕازی بێت) کەوا پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**إِنَّ اللهَ تَصَدَّقَ عَلَيْكُمْ عِنْدَ وَفَاتِكُمْ بِثُلُثِ أَمْوَالِكُمْ زِيَادَةً لَكُمْ فِي أَعْمَالِكُمْ**)) .. واتە : بەڕاستی خوای گەورە بەخشیوێتی پێتان کەوا لەکاتی مردن تان دا سێ بەشی ماڵەکەتان ببەخشن بۆ زیاتر بوونی کردەوەکانتان [رواه ابن ماجة (2709/904/2) و البیهقی فی السنن الکبری (269/6) و غیرهما وهو حدیث حسن بروانە الإرواء (1641) و ابن ماجة (2190)] .

وە فەرموودەکەی (إِبنُ عبّاس) (خوایان لێ ڕازی بێت) کەوا فەرمووی : ئەگەر خەڵکی بگەڕایەنەوە بۆ چواریەك باشتر ئەبوو ، چونکە پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**الثُّلُثُ وَ الثُّلُثُ كَثِيرٌ**)) .. واتە : سێیەك وسێ یەکیش زۆرە [رواه البخاری (5/رقم/2743) و مسلم (1629/1253/3)] .

(□□□) لەبەر فەرموودەکەی (إِبنُ عبّاس) (خوایان لێ ڕازی بێت) کەوا فەرمووی : (سَعْدُ بنُ عُبَادَةَ الأَنْصَارِي) پرسیاری لە پێغەمبەری خوا کرد (ﷺ) لەبارەی نەزرێکەوە کەوا لەسەر دایکی بووە وەفاتی کردووە پێش ئەوەی جێبەجێی بکات ، پێغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی : ((**لاَ ، فَاقْضِهِ عَنْهَا**)) .. واتە : لە جێگەی ئەو بۆی جێبەجێ بکە [رواه البخاری (11/رقم/6698) و مسلم (1638/260/3)] .